

Mýtus o „mýdle z Židů“

Mark Weber

Jedním z nejvíce bulvárních a skandalizujících tvrzení o holocaustu jsou historiky o tom, jak Němci vyráběli mýdlo z těl svých obětí.

Ačkoli byla podobná obvinění v souvislosti s první světovou válkou téměř ihned odhalena jako podvodná, přesto byla znovu oživena během druhé světové války a obecně pokládána za věrohodná.¹ Ještě důležitější je, že tato obvinění byla „prokázána“ hlavním Norimberským procesem v letech 1945-1946 a byla od té doby po desetiletí autoritativně propagována řadou historiků.

Nicméně v posledních letech, v rámci všeobecného ústupu od nejvíce neudržitelných aspektů ortodoxní teorie o „vyhlazování“, holocaustoví historici neochotně připouštějí, že pohádka o mýdle z lidí je jen lež válečné propagandy. Během tohoto svého ústupu se však tito historikové pokusili zavrhnout historiku o mýdle jako pouhou válečnou „fámu“ a opomenuli zmínit to, že mezinárodní židovské organizace a spojenecké vlády tuto hanlivou pomluvu podporovaly a potvrzovaly.

Válečné fámy, že Němci vyráběli mýdlo z těl umučených Židů, byly částečně založeny na faktu, že mýdlové kostky, distribuované německými orgány v židovských ghettech a táborech, byly označeny zkratkou „RIF“, kterou mnozí překládali jako „Rein jüdisches Fett“ (čistý židovský tuk). Vůbec nebylo zohledněno, že šlo o písmena „RIF“ a ne „RJF“. Tyto fámy byly široce šířeny již v letech 1941-1942, a až na sklonku roku 1942 vyjádřily německé úřady v Polsku a na Slovensku oficiálně znepokojení nad jejich dopadem.²

Podle polského zdroje, citovaného v tajné zprávě výzvědné služby americké armády, byla taková „továrna na lidské mýdlo“ provozována např. v Tureku v Polsku. „Němci přivezli tisíce polských učitelů, kněží a Židů, a po odebrání krve z jejich těl byla tato krev nalita do velkých kotlů a zde byl získáván tuk k výrobě mýdla“, popisovala zpráva výzvědné služby.³

Děsivé vtipy o „mýdle z Židů“ se staly v ghettech a táborech populárními a mnoho nežidů venku začalo této historice věřit. Když vlaky naložené deportovanými Židy krátce zastavovaly na železničních stanicích, Poláci na ně podle svědků křičeli. „Židi na mýdlo!“ Dokonce i britští váleční zajatci internovaní v Osvětimi v roce 1944 později dosvědčili válečné fámy o tom, jak byla těla zplynovaných obětí využívána k výrobě mýdla.⁵

I přes svoji neuvěřitelnou povahu se stala historika o mýdle důležitou součástí židovské a spojenecké válečné propagandy. Rabín Stephen S. Wise, hlava Světového židovského kongresu a Amerického židovského kongresu za války, v listopadu 1942 obvinil veřejně Němce, že jsou těla Židů „zpracovávána k výrobě důležitých válečných komodit jako mýdlo, tuky a umělá hnojiva“. Dále prohlásil, že Němci „exhumují pohřbené lidi pro hodnotu jejich těl“ a platí padesát marek za každé tělo.⁶

Na konci roku 1942 zveřejnil časopis Congress Weekly, vydávaný Americkým židovským kongresem, zprávu o tom, jak Němci proměňují Židy „za pomoci vědeckých metod v umělá hnojiva, mýdlo a lepidlo.“ Článek na stejné téma informoval o tom, že deportovaní Židé z Francie a Holandska byli použiti k výrobě „mýdla, lepidla a oleje“, to vše přinejmenším ve dvou zvláštních německých továrnách.⁷ Podobně informovala i další americká média; vlivný list New Republic napsal na počátku roku 1943, že Němci „používají těla svých židovských obětí k výrobě mýdla a umělého hnojiva v továrně v městě Siedlce“.⁸

V průběhu června a července 1943 cestovali dva prominentní zástupci moskevského „Židovského Antifašistického Výboru“ (Jewish Anti-Fascist Committee) napříč USA a během série veřejných mítinků vybrali dva miliony dolarů pro sovětské válečné úsilí. Na každém takovém mítinku ukazoval obecenstvu sovětský židovský vůdce Solomon Mikhoels kostku mýdla, o které prohlašoval, že byla vyrobena z židovských těl.⁹

Po skončení války byla historika o mýdle zlegitimizována během hlavního Norimberského tribunálu. Sovětský zástupce L. N. Smirnov před tribunálem prohlásil:

„...na stejném principu, jakým technokratické mozky SS vynalezly plynové komory a vraždicí automobily, byly navrženy podobné metody k úplnému zlikvidování lidských těl, čímž by byly nejen zahlazeny stopy po jejich zločinech, ale zároveň by sloužily k výrobě určitých produktů. Ve Gdaňském Anatomickém Institutu byly provozovány polopřímýsluvé experimenty k výrobě mýdla z lidských těl a zpracovávání lidské kůže.“

Smirnov citoval z místopřísežného prohlášení Sigmunda Mazura, zaměstnance Institutu, které bylo v Norimberku akceptováno jako důkaz č. 197 předložený SSSR. Podle tohoto dokumentu měl údajně Dr. Rudolf Spanner, ředitel Gdaňského Institutu, nařídít zahájení výroby mýdla z lidských těl v roce 1943. Podle Mazurova svědectví byla činnost Dr. Spannera zájmem vysoce postavených německých činitelů. Spannerovy aktivity údajně dosvědčovali nacistický ministr školství Bernhard Rust (ten však dosvědčil posmrtně, neboť spáchal sebevraždu 8. 5. 1945; pozn. překl.) a říšský komisař pro zdraví Dr. Leonardo Conti, stejně jako další profesori z jiných zdravotnických zařízení. Mazur také doznal, že používal „mýdlo z lidí“ k mytí a praní.¹⁰

Byl také předložen „recept na lidské mýdlo“, údajně vypracovaný Dr. Spannerem (Norimberský důkaz předložený SSSR č. 196). Nakonec byl i vzorek čehosi prezentovaný jako „mýdlo z lidí“ předložen tribunálu a zaevidovaný jako důkaz SSSR č. 393.

Ve svém závěrečném proslovu před tribunálem zopakoval hlavní britský žalobce Sir Hartley Shawcross slova svého sovětského kolegy: „Příležitostně byla dokonce i těla jejich obětí využívána k výrobě nedostatkového mýdla.“¹¹ Ve svém finálním rozsudku soudci v Norimberku shledali, že „byly uskutečněny pokusy k využití tuku z těl ke komerční výrobě mýdla“.¹²

Stojí za připomenutí, že „důkazy“ prezentované před Norimberským tribunálem pro vymyšlenou mýdlovou historiku nebyly méně důležité než „důkazy“, kterými se prokazovalo tvrzení o masovém vyhlazování v „plynových komorách“. Příkladným v uvedeném případě byl také vzorek takového mýdla, údajně vyrobeného z lidských těl, předložen jako důkaz.

Po skončení války byly údajné oběti holocaustu ve formě kostek mýdla slavnostně zpopelněny v židovských krematoriích. Např. v roce 1948 byly čtyři taková mýdla, zabalená do pohřebních závoju, slavnostně spálena během židovského náboženského rituálu v krematoriu v Haifě v Izraeli.¹³ Jiné kostky „mýdla z Židů“ byly vystaveny jako hrůzostrašné památky holocaustu v Židovském historickém institutu ve Varšavě, ve Stutthof muzeu poblíž Gdaňsku, Yivo Institutu v New Yorku, Muzeu holocaustu v Philadelphii, Židovském holocaustovém centru v Melbourne a na řadě míst v Izraeli.¹⁴

Mnoho Židů, kteří žili během války v německých ghettech a táborech, pomáhalo udržet mýdlovou historiku naživu po mnoho let. Např. Ben Edelbaum napsal v roce 1980 své paměti *Growing Up in the Holocaust*:¹⁵

„Do našich přidělů v ghettu Němci často zařadili také kostku mýdla označenou iniciály R.J.F., která byla známa jako „RIF mýdlo“. Dokud neskončila válka, nedozvěděli jsme se strašlivou pravdu o této kostce mýdla. Kdybychom to věděli v ghettu, každé kostce mýdla bychom vystrojili církevní židovský pohřeb v krematoriu Marysin. Tehdy jsme si však nebyli vědomi jeho původu a používali jsme své milované příbuzné k mytí našich těl.“

Nesse Godinová byla přesunuta z ghetta v Litvě do koncentračního tábora Stutthof na jaře 1944. V interview z roku 1983 vzpomínala na svůj příjezd sem:¹⁶

„Ten den jsme dostali sprchu a kus mýdla. Po válce jsem zjistila, že to mýdlo bylo vyrobeno z čistého židovského tuku, Rein Juden Fett, označeného iniciály na mýdle, kterým jsem se myla. Možná byl v tom mýdle kousek tuku z mého otce. Jak myslíte, že jsem se cítila, když jsem o tom přemýšlela?“

Mel Mermelstein, bývalý vězeň z Osvětimi, který v dubnu 1991 vystupoval v senzacechtivém filmu na kabelové televizi nazvaném „Never Forget“ (a mj. se také soudil

s Institute for Historical Review a třemi dalšími subjekty o 11 milionů USD náhradu škody), v roce 1981 místopřísežně vypověděl, že on a další táboroví vězni používali mýdlo vyrobené z lidského tuku. Trval na tom, že jde o „jednoznačný fakt“ a skutečně se myl mýdlem vyrobeným z židovského tuku.¹⁷

Proslulý „lovec nacistů“ Simon Wiesenthal opakoval mýdlovou pohádku v sérii článků publikovaných v roce 1946 v listu rakouské židovské komunity Der Neue Weg. V prvním z nich napsal:¹⁸

Během posledních březnových týdnů zveřejnil rumunský tisk neobvyklou zprávu: V malém rumunském městečku Folticeni bylo během pohřební ceremonie se všemi poctami spáleno v krematoriu dvacet krabic mýdla. Toto mýdlo bylo nedávno nalezeno v bývalém skladišti německé armády. Na krabicích byly iniciály RIF, „čistý židovský tuk“. Tyto krabice byly určeny pro Waffen SS. Balící papír kompletně odhalil cynickou skutečnost, že toto mýdlo bylo vyrobeno z židovských těl. Překvapivě Němci zapomněli uvést, zda bylo mýdlo vyrobeno z dětí, dívek, mužů nebo starých lidí.“

Wiesenthal pokračoval:

Po roce 1942 lidé v Generálním gouvernementu (v Polsku) věděli docela dobře, co mýdlo RIF znamená. Civilizovaný svět možná nevěří radosti, s jakou Němci a jejich ženy v Generálním gouvernementu nahlíželi na toto mýdlo. V každém kousku mýdla viděli Žida, který do něj byl kouzelně umístěn, a bylo tak zabráněno, aby vyrostl druhý Freud, Ehrlich nebo Einstein.“

V jiném článku poznamenal: „Výroba mýdla z lidského tuku je tak neuvěřitelná, že i ti, kteří byli v koncentračních táborech, to chápou jen velmi těžce.“¹⁹

Po celé roky propagovala historku o mýdle řada údajně renomovaných historiků.²⁰ Např. novinář a historik William L. Shirer ji zopakoval ve svém nejlépe prodávaném díle Vzestup a pád třetí říše (The Rise and Fall of the Third Reich).²¹

Hlavní sovětský válečný propagandista Ilja Ehrenburg napsal ve svých poválečných pamětech: „Držel jsem ve své ruce kostku mýdla opředenou legendou o „čistém židovském mýdle“, vyrobeném z těl lidí, kteří byli popraveni. Není však třeba o těchto věcech hovořit: byly o nich napsány tisíce knih.“²²

Běžná učebnice dějepisu používaná na kanadských středních školách – Canada: The Twentieth Century – učí studenty, že Němci „vařili“ těla svých židovských obětí pro „výrobu mýdla“.²³ Anatomie nacismu (The Anatomy of Nazism), brožura publikovaná a distribuovaná sionistickou Anti-Defamation League of B'nai B'rith, uvádí: „Brutální proces nekončil jen u masových vražd. Velké množství mýdla bylo vyráběno z těl těch, kteří byli zavražděni.“²⁴

Detailní práce z roku 1981, nazvaná Hitlerovy tábory smrti (Hitler's Death Camps), omílá mýdlovou historku do obscénních detailů. Přestože upozorňuje, že „někteří historici považují nacistickou výrobu mýdla z lidského tuku za odpornou fámu“, autor Konnilyn Feig v tuto historku přesto věří, neboť „mnoho badatelů zabývajících se východoevropskými tábory... potvrdilo historku o mýdle, a taková mýdla jsou vystavena ve východní Evropě – viděl jsem jich za několik let mnoho.“²⁵

Newyorský rabín Arthur Schneier opakoval tuto pohádku na ceremonii u příležitosti největší holocaustové sešlosti v historii. V jeho svolání k Americkému shromáždění židovských obětí holocaustu (American Gathering of Jewish Holocaust Survivors), konaném v dubnu 1983 ve Washingtonu, rabín slavnostně prohlásil: „Pamatujeme na kostky mýdla s iniciály RJF – Rein jüdisches Fett – čistý židovský tuk – vyrobené z těl těch, které jsme milovali.“²⁶

I přes všechny zdánlivě vyčerpávající důkazy je obvinění, že Němci vyráběli mýdlo z lidských těl, falešné, a holocaustoví historici to nyní se zpožděním uznávají. Označení „RIF“ na mýdle, které mělo být iniciály pro „čistý židovský tuk“, ve skutečnosti neznamená nic hrozivějšího než „Říšské centrum pro zásobování průmyslovým tukem“ (Reichsstelle für Industrielle Fettversorgung), tj. německou organizaci zodpovědnou za distribuci mýdla a my-

cích prostředků během války. Mýdlo RIF bylo ve skutečnosti náhražkou ubohé kvality, neobsahující žádný skutečný přírodní tuk, ani lidský, ani jiný.²⁷

Brzy po skončení války začala prokuratura z německého Flensburgu oficiální vyšetřování proti Dr. Rudolfu Spannerovi pro jeho údajnou roli při výrobě lidského mýdla v Gdaňském Institutu. Následně však byla všechna obvinění tiše stažena. V dopise z ledna 1968 prokuratura konstatuje, že se v průběhu války v Gdaňském Institutu nevyrábělo žádné mýdlo z lidí.²⁸

Židovský historik Walter Laqueur napsal ve své knize Strašlivé tajemství (The Terrible Secret) z roku 1980, že historka o mýdle z lidí nemá žádné reálné opodstatnění.²⁹ Jiná židovská historička Gitta Sereny poznamenala ve své knize Into That Darkness: „Obecně přijímaná historka, že lidská těla byla využívána k výrobě mýdla a umělého hnojiva, je s konečnou platností vyvrácena všeobecně věrohodným Úřadem pro vyšetřování nacistických zločinů v Ludwigsburgu.“³⁰

Deborah Lipstadt, profesorka moderní židovské historie, jen jednoduše „přepsala historii“, když v roce 1981 potvrdila: „Je skutečností, že nacisté nikdy nepoužívali těla Židů, nebo kohokoli jiného, k výrobě mýdla.“³¹

V dubnu 1990 potvrdili profesor Jehuda Bauer z izraelské Hebrejské Univerzity (Hebrew University), považovaný za vedoucího holocaustového historika, spolu se Shmuelem Krakowskim, ředitelem archivu izraelského památníku holocaustu Yad Vashem, že historka o mýdle není pravdivá. Vězni v táborech „byli ochotni věřit jakýmkoli hororovým historkám o jejich perzekuci“, řekl Bauer. Zároveň měl však dost drzosti k tomu, aby svedl vznik této legendy na „nacisty“.³²

Odpovědnost za lež o mýdle leží ve skutečnosti na jednotlivcích jako byli Simon Wiesenthal nebo Stephen Wise, na organizacích jako Světový židovský kongres (World Jewish Congress) a na vítězných spojencích, nikdo z nich se však nikdy za tento ohavný podvod neomluvil.

Proč se Bauer a Krakowski rozhodli, že nastal správný čas k oficiálnímu opuštění historky o mýdle? Krakowski sám naznačil, že hlavním důvodem „taktického ústupu“ byla záchrana toho, co zbylo z potápějící se holocaustové lodi, a to házením přes palubu těch nejvíce zřejmých podvodů. Tváří v tvář rostoucí revizionistické výzvě se snadno vyvratitelné podvody staly nebezpečnou přítěží, neboť zvyšovaly pochybnosti o celé holocaustové legendě. Jak Krakowski řekl: „Historikové došli k závěru, že mýdlo nebylo vyráběno z lidského tuku. Když dnes tolik lidí popírá, že se holocaust kdy odehrál, proč jim dávat do ruky něco proti pravdě?“³³

Falešné pohnutky těch, kteří učinili tento vykalkulovaný a opožděný ústupek skutečné pravdě, jsou vidět na tom, že zapomněli zmínit fakt, že mýtus o mýdle byl autoritativně „doložen“ v Norimberku, a také na neochotě zabývat se důsledky takového přiznání na věrohodnost celého tribunálu, dalších údajně důvěryhodných institucí a základních tezí holocaustu vůbec.

Do očí bijící kontrast mezi okamžitým distancováním se britské vlády od nepříliš známé lži o „lidském mýdle“ za první světové války a způsobem, jakým byla podobně založená historka válečné propagandy za druhé světové války oficiálně prosazována vítěznými spojenci a autoritativně udržována naživu po mnoho let, poukazuje nejen na deprimující nedostatek poctivosti tolika západních historiků, ale podtrhuje obecné pošlapání západních etických standardů během 20. století.

Historka o „lidském mýdle“ znovu demonstruje nesmírný vliv válečných fám, které se bez ohledu na to, jak jsou fantastické, velmi rychle šíří, především jsou-li šířeny jako propagandistické lži vlivnými jednotlivci a mocnými organizacemi. Skutečnost, že tolik inteligentních a jinak přemýšlivých lidí mohlo vůbec uvěřit tomu, že Němci distribuovali kostky mýdla bezostyšně označené iniciály vypovídajícími o jejich výrobě z židovských těl ukazuje, jak snadno mohou být – a také jsou – i ty nejvíce absurdní holocaustové mýty akceptovány jako fakt.

Poznámky:

1. V průběhu první světové války byl zřejmě deník London Times prvním spojeneckým listem, který (v dubnu 1917) informoval, že Němci vaří těla svých mrtvých vojáků pro výrobu mýdla a dalších produktů. Viz. Phillip Knightley, *The First Casualty* (New York: 1975), str. 105-106. Tato zpráva byla rychle převzata dalšími novinami a široce medializována v britském a americkém tisku. V roce 1925 britský ministr zahraničí Sir Austen Chamberlain připustil, že je historka o „továrně na lidská těla“ lež. Viz. Arthur Ponsonby, *Falsehood in Wartime* (New York: 1929), str. 102, 111-112; Walter Laqueur, *The Terrible Secret* (Boston: 1988), str. 8-9.
2. Raul Hilberg, *The Destruction of the European Jews* (New York: 1985), str. 966-967; Walter Laqueur, *The Terrible Secret* (Boston: 1980), str. 54, 82, 145, 219; U.S. State Department document 740.001 16 (z roku 1943), faksimile v *Encyclopaedia Judaica* (New York and Jerusalem: 1971), vol. 13, str. 759-760; Bernard Wasserstein, *Britain and the Jews of Europe* (London: 1979), p. 169; Zpráva německých policejních oddílů Einsatzgruppen ze září 1941 informuje o neopodstatněných fámách na Ukrajině, šířených Židy, o údajné sovětské bakteriologické bombě šířící mor. I přesto této fáme někteří němečtí vojáci uvěřili. (Ereignismeldung UdSSR, No. 80, 11. září 1941, str. 9)
3. Secret U.S. Army military intelligence report No. 50, 27. duben 1945. National Archives, National Records Center (Suitland, Maryland), RG 153 (JAG Army), Box 497, Files 19-22, Books I and II, Entry 143.
4. Nachman Blumental, „RIF,“ *Yiddish Culture*, Vol. 21, červen-červenec 1959. (Monthly of the Yiddish Culture Association). Původně zřejmě vydaná v hebrejštině v Izraeli. Německý překlad originálu byl získán Ditliebem Feldererem z *Encyclopaedia Judaica*, Jerusalem. Jsem mu vděčný za kopii.
5. Douglas T. Frost affidavit, 16. červenec 1947. Nuremberg document NI-11692. *Trials of the War Criminals Before the Nuernberg Military Tribunals* (NMT „green series“; Washington, DC: 1949-1953), Vol. 8, str. 624; Jak je uvedeno v poznámce pod čarou 10, tato pověst byla jednoznačně „potvrzena“ Norimberským tribunálem.
6. „Wise Says Hitler Had Ordered 4,000,000 Jews Slain in 1942,“ *New York Herald-Tribune* (Associated Press), 25. listopad 1942. str. 1, 5; „2 Million Jews Slain by Nazis, Dr. Wise Avers,“ *Chicago Daily Tribune*, 25. listopad 1942; *The New York Times*, 26. listopad 1942, str. 16; Viz také: Raul Hilberg, *The Destruction of the European Jews* (1985), str. 1118.
7. „The Spirit Will Triumph“ (editorial), a „Corpses for Hitler,“ str. 11, *Congress Weekly* (New York: American Jewish Congress), 4. prosinec 1942.
8. *The New Republic*, 18. leden 1943, str. 65. Viz také the Communist *New Masses* editorial of 8. prosinec 1942. str. 21. Obojí citováno v: James J. Martin, *The Man Who Invented ‚Genocide‘* (IHR, 1984), str. 64, 45; Jedním z mála střízlivých hlasů uprostřed celé hysterie byl *The Christian Century*, který 8. prosince 1942 ve svém úvodníku varoval: „Obvinění Dr. Wiseho, že Hitler platí 20 USD za každé židovské tělo, aby bylo použito k výrobě ‚mýdla, tuku a umělých hnojiv‘, se nepříjemně podobá lži o ‚továrně na mrtvolky‘, která byla jedním z triumfů válečné propagandy první světové války.“ Citováno zde: Robert W. Ross, *So It Was True* (Minneapolis: 1980), str. 157.
9. Gerard Israel, *The Jews in Russia* (New York: St. Martin's, 1975), str. 180.

10. Smirnov statement, 19. únor 1946. International Military Tribunal, Trial of the Major War Criminals Before the International Military Tribunal (IMT „blue series“; Nuremberg: 1947-1949), vol. 7, str. 597-600. Note also Soviet allegation that soap was manufactured from the bodies of people gassed at Auschwitz: IMT ("blue series"), vol. 7, str. 175; Translation of USSR-197 and other Nuremberg Tribunal (IMT) references to the human soap story in: Carlos Porter, *Made in Russia: The Holocaust* (1988), str. 73, 85-86, 121-124, 126, 128, 159, 368-377; Note also Nuremberg Tribunal „human soap“ documents USSR-196, USSR-264, and USSR-272; Jsme vděční panu Carlosovi Porterovi za jeho pečlivý výzkum zacházení Norimberského tribunálu s historkou o „židovském mýdle“.
11. IMT („blue series“), vol. 19, str. 506; Nazi Conspiracy and Aggression (NC&A „red series“; Washington, DC: 1946-1948), Suppl. vol. A, str. 134. Viz také: „Nazis‘ Soap Factory Used Humans, American Reports“ (AP), *The Sunday Star* (Washington, DC), 9. prosinec 1945, str. B-11.
12. IMT („blue series“), vol. 1, str. 252. Faksimile přetištěná v: Carlos Porter, *Made in Russia* (1988), str. 159.
13. Pierre Joffroy, „Anne Frank Martyre“, *Paris Match*, No. 394, 27. říjen 1956, str. 93.
14. R. Hilberg, *Destruction of the European Jews* (1985), str. 967 (n. 27); N. Blumental, „RIF“, *Yiddish Culture*, červen-červenec 1959 (citováno výše); Rabbi Yaakov (Jacob) Riz runs the Holocaust Museum at 1453 Levick St., Philadelphia. Viz jeho dopis v *Jewish Press* (Brooklyn), 10. červenec 1981, str. 42; Udo Walendy, Adolf Eichmann, *Historische Tatsachen* No. 18 (Vlotho: 1983), str. 24; Gary Tippet, „Real-life chamber of horrors“, *The Sun* (Melbourne), 7. únor 1984.
15. B. Edelbaum, *Growing up in the Holocaust* (Kansas City, Mo.: 1980), str. 217-218.
16. Jane S. Podesta, „Nesse Godin’s memories...“, *The Washington Times*, 11. duben 1983, str. 12B, 13B.
17. M. Mermelstein deposition, Los Angeles, 27. květen 1981, oficiální přepis, str. 40. (Case No. C 356 542)
18. S. Wiesenthal, „RIF“, *Der Neue Weg* (Vienna), Nr. 17/18, 1946, str. 4-5.; Viz také: S. Wiesenthal, „Seifenfabrik Belsetz“, *Der Neue Weg*, Nr. 19/20, 1946, str. 14-15, a S. Wiesenthal, „Nochmals RIF“, *Der Neue Weg*, Nr. 21/22, 1946, str. 2; Tyto články jsou také citovány v: M. Weber, „Simon Wiesenthal: Bogus ‚Nazi Hunter‘“, *The Journal of Historical Review*, Winter 1989-90, str. 444-445 [a v: M. Weber, „Simon Wiesenthal: Fraudulent ‚Nazi Hunter‘“, *The Journal of Historical Review*, červenec-srpen 1995 (Vol. 15, No. 4), str. 10-11, 15.]
19. S. Wiesenthal, „Nochmals RIF“, *Der Neue Weg* (Vienna), Nr. 21/22, 1946, str. 2.
20. Některá publikovaná díla tvrdící, že Němci vyráběli mýdlo z lidských těl: „Poland“, *Encyclopaedia Judaica* (1971), Vol. 13, str. 761-762 (Foto titulek: „A German soap factory near Danzig“); Alexander Werth, *Russia at War 1941-1945* (New York: Avon, 1965, pb.), str. 918; Office of the Secretary of Defense, *Days of Remembrance: A Department of Defense Guide for Commemorative Observance* (Washington, DC: USGPO, 1988), str. 18; Norman Davies, *God’s Playground: A History of Poland* (New York: Columbia Univ., 1982), vol. 2, str. 457; Max Weinreich, *Hitler’s Professors* (New York: Yivo, 1946), str. 200; Leon Poliakov and J. Wulf, *Das Dritte Reich und seine Diener* (East Berlin: Volk und Welt, 1975), str. 165 (foto titulek); Gershon Taffet, ed, *Extermination of Polish Jews* (Lodz: Central Jewish Historical Committee in Poland, 1945), str. 96 (foto titulek); Joseph Borkin, *The Crime and Punishment of I.G. Farben* (New York: Free Press, 1978) str. 126;

- Max I. Dimont, *Jews, God and History* (New York: Signet, 1962?, pb.), str. 382; Gizelle Hersh and P. Mann „Gizelle, Save the Children!“ (New York: Everest, 1980), str. 210; Robert W. Ross, *So It Was True* (Minneapolis: 1980), str. 158; Kitty Hart, *I Am Alive* (London: Abelard-Schuman, 1962), str. 105; Viz také: Elie Wiesel, *Legends of Our Time* (New York: Holt, Rinehard and Winston, 1968), str. 174-175; H. Kamm, „Elie Wiesel’s Hometown,“ *The New York Times*, 9. prosinec 1986, str. A9; The soap legend is repeated on a Holocaust memorial erected in 1990 at Miami Beach, Fla., Viz: M. Bell, „Holocaust Memorial,“ *Orlando (Fla.) Sentinel*, 28. leden 1990, str. G2.
21. William L. Shirer, *The Rise and Fall of the Third Reich* (New York: 1960), str. 971 (note) [nebo strana 1264 vydání v měkkých deskách z roku 1962].
 22. Ilya Ehrenburg, *The War: 1941-1945* (Cleveland: World, 1965), str. 30.
 23. Fred McFadden, et al., *Canada: The Twentieth Century* (Toronto: 1982), část s názvem „The Holocaust“.
 24. Earl Raab, *The Anatomy of Nazism* (New York: ADL, 1979), str. 20.
 25. Konnilyn G. Feig, *Hitler’s Death Camps* (New York: 1981), str. 200-202, 479 (n. 19)
 26. Tento spisovatel byl přítomen při zahajovacím ceremoniálu, Md., Capital Center, on Monday evening, 11. duben 1983. Schneier byl rabínem v Park East Synagogue, New York City. K zástupu nějakých 15 000 lidí pak promluvil prezident Reagan.
 27. N. Blumental „RIF“ *Yiddish Culture*, červen-červenec 1959 (citováno výše). Viz také: R. Faurisson, „Le savon juif“, *Annales d’Histoire Revisionniste* (Paris), No. 1, Printemps 1987, str. 153-159, a D. Felderer, „Human Soap“, *The Journal of Historical Review*, léto 1980, str. 131-139; *Dachauer Hefte: „Die Befreiung“* (Dachau), Heft 1, prosinec 1985, str. 111 (n. 7).
 28. Erich Kern (Kernmayer), *Meineid Gegen Deutschland* (1971), str. 152-163. Viz také: *Deutsche Wochen-Zeitung* (Munich), 29. březen 1991, str. 3, 9.
 29. Walter Laqueur, *The Terrible Secret* (Boston: 1980), str. 82, 219.
 30. Gitta Sereny, *Into That Darkness* (London: A. Deutsch, 1974), str. 141 (poznámka).
 31. „Nazi Soap Rumor During World War II“, *Los Angeles Times*, 16. květen 1981, str. II/2.
 32. Bill Hutman, „Nazis never made human-fat soap“, *The Jerusalem Post - International Edition*, week ending 5. květen 1990; „Holocaust Expert Rejects Charge That Nazis Made Soap From Jews“, *Northern California Jewish Bulletin*, 27. duben 1990. (JTA dispatch from Tel Aviv.) Faksimile v: *Christian News*, 21. květen 1990, str. 19; „A Holocaust Belief Cleared Up“, *Chicago Tribune*, 25. duben 1990. Faksimile v: *Ganpac Brief*, červenec 1990, str. 8.
 33. „A Holocaust Belief Cleared Up“, *Chicago Tribune*, 25. duben 1990.